ਜੋਗੀ ਰਾਮ
ਬਨਾਮ
ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ & ਓਰਸ.
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1543-1544 ਦੇ 2019)
ਫਰਵਰੀ 01, 2022
[ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1956 – ਧਾਰਾ 14(2) ਬਨਾਮ ਧਾਰਾ 14(1) – ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 14(2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰ ਜੇ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 14(1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ – ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੱਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ – ਹੋਰ, ਧਾਰਾ 14(1) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਹੈ – ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸਮੇਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ – ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਸੀਅਤਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ('ਆਰ.ਡੀ.') ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਆਮਦਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਵੇ – ਪਰੰਤੂ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁੱਤਰ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣੇ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 'ਆਰ.ਡੀ.' ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ (ਜੋ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ) ਜੋ ਆਪਣੇ ਹੱਕ 'ਆਰ.ਡੀ.' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੰਗਾ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦੇ – ਹੋਰ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਓਂ ਨੂੰ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ – ਪਹਿਲਾ ਯਤਨ 'ਆਰ.ਡੀ.' ਦੀ ਧੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਸਾਂਠ-ਗਾਂਠ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮੰਗਿਆ ਸੀ – ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਲੀਜ ਹਿੱਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ – ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਹਿਲੂ 'ਆਰ.ਡੀ.' ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਆਰ.ਡੀ.' ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਹੱਕ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ – ਭਾਵੇਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਹੱਕ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਲੜਾਈ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਵੀ ਮਧਿਅਕ ਕਾਰਕ ਸਨ ਜੋ 'ਆਰ.ਡੀ.' ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਏ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕੋਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਸੀ – ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਨ – ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਆਰ.ਡੀ.' ਤੋਂ ਹੀ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਉਸ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੱਕ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਹੈ – ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਰੋਕ ਲਈ ਜੋ 'ਆਰ.ਡੀ.' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ) ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ – ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, 1882 – ਧਾਰਾ 41 – ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ 'ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਹਫੇ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ..." ਆਦਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਿਧ ਨਿਆਇਕ ਐਲਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੱਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਰ ਜੇ ਸੀਮਿਤ ਹੱਕ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 14(1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਸੀਅਤ ਦੌਰਾਨ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੱਕ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਯਾਪਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕਮਾਏਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪ ਨਹੀਂ। ਅਗਲੀ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਅਧਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬੱਚੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਗੇ।

1.2 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਅਸਲ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ - i. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੱਥਪ੍ਰਸਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ। ii. ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਦੋ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇਵੀ, ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਅਸਰ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

1.3 ਵੀ. ਤੁਲਸੀਮਾ & ਓਰਸ. ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੈਮੀਨਲ ਫੈਸਲਾ ਵਿੱਚ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂ ਪੈਰਾ 4 ਹੈ ਜੋ ਰਾਏ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਵਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਧਾਰਾ 14(1) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹਿੱਤ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਵਸੀਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸਮੇਤ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਅਧੀਨ ਵਾਰਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਟਿਕਾਊ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜੇਕਰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਸੀਅਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੂਰਾ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਵੀ. ਤੁਲਸੀਮਾ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸੇਸ਼ਾ ਰੈੱਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੁਆਰਾ। (1977) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 99 : [1977] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 261 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.4 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਆਮਦਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ

ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 32]

1.5 ਦੂਜੇ ਪਹਲੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਨ ਤੇ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੀ ਧੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਠ-ਗਾਂਠ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਮੰਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਹਲੂ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਖਿਲਾਫ ਸਨ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਸਾਫ ਤੌਰ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਕੋਲ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਤ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਹਾਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਕਰੀ ਕਰਤਾ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚੋਲੇ ਸੌਦੇ ਵੀ ਸਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕੋਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਸਿਰਫ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਰਾਮ ਦੇਵੀ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੱਕ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੌਦੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਸੰਦਿਗਧ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਣ। ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦਾ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਪਹਿਲਾਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦਾ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੋ 13.8.2009 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 7.10.2010 ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 33-35][783-E-G; 784-B, D-E]

ਜੁਪੁੜੀ ਪਰਧਾ ਸਾਰਥੀ ਬਨਾਮ ਪੇਂਟਾਪਤੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ & ਓਰਸ. (2016) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 56 : [2015] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 374; ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾ & ਓਰਸ. (2005) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 390 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਥੁਰਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਾਜੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੋਸੀਬਾਈ ਐਨ.ਬੀ. ਜੀਜੀਭੋਯ (1970) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 613 : [1970] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 830; ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਆਪਣੇ ਲੀਗਲ ਰਿਪ੍ਰੈਜੈਂਟੇਟਿਵਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2016 ਐਸ.ਸੀ 1213 : [2016] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1018; ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਰਲਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 75 : [2006] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 799; ਗੱਡਮ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੱਡਮ ਰਾਮੀਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 602 : [2010] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 656 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1977] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 261 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆਪੈਰਾ 7

[2015] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 374 ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾਪੈਰਾ 7

(2005) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 390 ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾਪੈਰਾ 7

[1970] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 830 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆਪੈਰਾ 7

[2016] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1018 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆਪੈਰਾ 13

[2006] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 799 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆਪੈਰਾ 23

[2010] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 656 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆਪੈਰਾ 23

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1543-1544 ਦੇ 2019।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 22.02.2018 ਨੂੰ ਆਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ ਨੰਬਰ 210 ਅਤੇ 209 ਦੇ 2011 ਤੋਂ।

ਗਗਨ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਵਿਸਵਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਭਾਸਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਖੁਰਾਨਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਚੌਧਰੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਨਮਿਤਾ ਚੌਧਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਪਿਛੋਕੜ:

1. ਇੱਕ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਵੱਲੋਂ, ਜੋ 17.11.1969 ਨੂੰ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, 15.4.1968 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਅਧੂਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਥੇ ਹਾਂ।

2. ਉਪਰੋਕਤ ਵਸੀਅਤ ਨੇ ਵਸੀਅਤਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ (ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਜੋ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਔਲਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ) ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੁੰਡਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਾਰਾ ਸਮੇਤ 175 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 9 ਮਾਰਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਅੱਧੀ-ਅੱਧੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਰੰਤੂ, ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਮਾਲਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ।

3. ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ 1969 ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਵਸੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਤੱਕ ਪਹਿਲਾ ਦੌਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ - ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੀ ਧੀ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਸਬ ਜੱਜ 1ਸਟ ਕਲਾਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ, ਰਾਮ ਦੇਵੀ, ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਵੱਲੋਂ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 15.1.1986 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ। ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਸਾਂਠ-ਗਾਂਠ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੇ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 17.6.1986 ਨੂੰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 94/1993 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਦੇਵੀ, ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਪਾਸ ਸੀਮਿਤ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਂਠ-ਗਾਂਠ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਰਫ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਦੋ ਬਚਾਅ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੇਸ਼ੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 27.9.1995 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ, ਮਾਮਲਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1956 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੀ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸੰਪੱਤੀ ਤੱਕ ਫੈਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਿਤੀ 15.1.1986 ਅਤੇ 17.6.1986 ਦੀ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਾਸੇ

4. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੇ 29.4.1993 ਨੂੰ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 38 ਕਨਾਲ 14 ਮਰਲੇ ਅਤੇ ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 11 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧੀ ਦੋ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕਾਗਜ਼ 8/9.6.1998 ਨੂੰ ਬਲਦੇਵਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 40 ਕਨਾਲ 8 ਮਰਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੌਰਾਨ ਬਲਦੇਵਾ ਸਬੰਧੀ ਅਪੀਲ ਵੀ 15.4.1999 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਨਾਲ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਿਹੜੀ ਅਪੀਲ ਬਲਦੇਵਾ ਸਬੰਧੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਬਲਦੇਵਾ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਫੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ('ਪੀਸੀ ਐਕਟ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਵੀ 23.10.2001 ਨੂੰ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1700/1999 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ 29.4.2002 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਦੇਵੀ 26.8.1999 ਨੂੰ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।

5. ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਦੋਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਐਸ.ਡੀ., ਕਰਨਾਲ ਅੱਗੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 256/157 ਦੇ 2008 ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਰੋਕ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ 13.8.2009 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

6. ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਸੀ ਜੋ 27.9.1995 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਕੋਲ ਸੀਮਿਤ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਪਿਛਲਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ-ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਮਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14(1) ਅਤੇ 14(2) ਦੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਬਾਰਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸਹੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

7. ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ, ਬਲਦੇਵ ਅਤੇ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਫਿਰ 13.8.2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ 7.10.2010 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5625 ਦੇ 2009 ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 210/2011 ਸੀ।

8. ਉੱਤਰਦਾਤਾਓਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ. ਤੁਲਸੀਮਾ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸੇਸ਼ਾ ਰੈੱਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੁਆਰਾ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦਾ ਵਸੀਅਤ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜੁਪੂਡੀ ਪਰਧਾ ਸਾਰਥੀ ਬਨਾਮ ਪੈਂਟਾਪਾਤੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ & ਓਰਸ. ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਨ (ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾ & ਓਰਸ. ਜਿਸ ਨੇ ਮਥੁਰਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਾਜੂ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਦੋਸੀਬਾਈ ਐਨ.ਬੀ. ਜੀਜੀਭੋਯ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਓਂ ਨੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸਹੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ 1882 ਦੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ (ਇਥੇ ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ।

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਫ਼ਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਸੀ।

10. ਸੋਧ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 22.2.2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੇ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ:

(a) ਕੀ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਪੀਲ ਲਈ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(b) ਕੀ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੇ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

(c) ਕੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉੱਤਮਦਾਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਲੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉੱਤਮਾਸੀ ਦੀ ਧੀ, ਤਕਾਮੀ, ਨੇ ਵਿਲੀਨਤਾ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਉੱਤਮਦਾਸੀ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਤਿਕਾਮੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪਿਛਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਿਕਾਮੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਕਮ ਉੱਤਮਦਾਸੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੂਜਾ ਹੁਕਮ ਅਜਮਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ. ਤੁਲਸਾਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਮਦਾਸੀ ਉਸੇ ਦਾ ਸੰਪੂਰਣ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੂੰਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਵੀ. ਤੁਲਸਾਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਮੁੜਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਕਮ ਸਿੰਪਲਸਿਟਰ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਹੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ

ਮਿਲਿਆ।

12. ਦੂਜੇ ਪਹਲੂ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਬੀ
ਤੁਲਸੀਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ8SUPERSCRIPT ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਯਾਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 14(1) ਅਤੇ 14(2) ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ
ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ
ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂਫਰ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਸਿਰਫ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 14(1)
ਅਤੇ 14(2) ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰੇ। ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਧਨ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾਇਆ, ਧਾਰਾ 14(2)
ਦਾ ਖੇਡ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।
ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਵਾਜ਼ਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ
ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੀ।

13. ਆਖਰੀ ਪਹਲੂ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਏਲਆਰਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ
& ਹੋਰਾਂ,9SUPERSCRIPT ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 (ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਉਕਤ ਕੋਡ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ 97(1) ਦਾ
ਪੀਸੀ ਐਕਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. 'ਤੇ 4.7.2018 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਫ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ। 4.2.2019 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸਾਨੂੰ.

ਦਲੀਲਾਂ: "

16. ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:

"14. ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।—

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਕੋਲ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, “ਜਾਇਦਾਦ” ਵਿੱਚ ਚਲ ਅਤੇ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ

ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੇ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ, ਜਾਂ ਵੰਡ ਵੇਲੇ, ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਤੋਹਫੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਦਾਵੇ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਸਤ੍ਰੀਧਨ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਹਫੇ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੰਤਰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ....” ਆਦਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਿਧ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਹਿਣਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਮਾਲਕੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਰ ਜੇ ਸੀਮਿਤ ਮਾਲਕੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

17. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਕਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਉਸ ਐਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰੱਕੀਸ਼ੀਲ ਕਦਮ ਸੀ। ਕਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸੀਮਿਤ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ “ਜਾਇਦਾਦ” ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਚਲ ਅਤੇ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੇ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਵੰਡ, ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਤੋਹਫੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਦਾਵੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਮੇਤ ਸਤ੍ਰੀਧਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਫੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਹੈ।

18. ਕਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹੈ। ਇਹ 'ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੌਜ਼' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਤੋਹਫੇ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੰਤਰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ...." ਆਦਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਜੇ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਪੱਕ।

19. ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਵੱਲ ਮੁੜ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਦੌਰਾਨ, ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਯਾਪਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ। ਅਗਲੀ ਸਫਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਅਧਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਮਾਲਕੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਦੇ ਛੇ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਚਾਰ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਧੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵਸੀਅਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਧੀ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਸੀ ਅਤੇ

ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਮਦਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

20. ਅਸੀਂ ਵਸੀਅਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਸੀਅਤਕਾਰ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਸੀਅਤਕਾਰ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਹੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅੱਧੀ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ।

21. ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਹੈ।

22. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 14(1)। ਰੀਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂਕਿ ਤੱਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ। ਜੋ ਵਿਭੇਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਦੇਵੀ" ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 1.10.1935 ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-1956 ਵਸੀਅਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤੱਥਾਂਗਤ ਪਰਿਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਦੀ ਸਵੈ-ਅਰਜਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਵਸੀਅਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ।

23. ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦਾ ਲਾਭ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ (ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਰੀਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਅਤੇ ਗੱਡਮ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੱਡਮ ਰਾਮੀਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ"). ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

24. ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਮੁੜ ਤੋਂ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਰਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ. ਤੁਲਸੀਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਮਾਲਕ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ ਜੋ ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ। ਹੋਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ' ਕੇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ:

25. ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਸੀਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਰਾਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

26. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਅਸਲ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋ

ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

i. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 14(2) ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ।NONE NONE

ii. ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਦੋ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਵਿਚਕਾਰ ਆਈ।NONE NONE

27. ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਚੁਕੌਤੀ ਫੈਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।

28. ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ V ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਰਣੇ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਤੁਲਸਾਮਾ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.16 ਕੇਸ। ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉਭਰ ਰਹੇ ਹਨ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"20. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਲਲੇਖਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉਭਰੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੇ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ:

(1) ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਪਤੀ ਕੋਲ ਹੈ ਜਾਇਦਾਦ ਤਾਂ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਹੱਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਇਕ ਬਰਾਬਰ ਚਾਰਜ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ;

(2) ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੰਪੱਤੀ ਪਰ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਯਾਨੀ. ਇਹ ਇੱਕ ਜੂਸ ਐਡ ਰੀਮ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਧਵਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ;

(3) ਕਿ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਪਤੀ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ;

(4) ਕਿ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਸਤਿਤਵ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1937 ਜਾਂ 1946 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਸਤਿਤਵ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ;

(5) ਕਿ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਮਯਕ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦੇ ਪਤਨੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਹਿ-ਮਾਲਕਣ (ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 27 ਮੈਡ. 45. (2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 18 ਬੋਮ. 452) ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਸਹਿ-ਮਾਲਕੀ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ

(6) ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਰਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਾ ਉਸਦੇ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

29. ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਸੇਜ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 14(1) ਅਤੇ 14(2) ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਬਦ "ਕਬਜ਼ਾ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਪੈਰਾ 33 ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਚਰਚਾ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਤੋਹਫਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ, ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੀਆਂ ਮੋਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਟਾਈਟਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲੇ ਪੈਰਾ 62 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ:

"62. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਲਲੇਖਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਵਿਮਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ; ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਹਨ।" ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸੰਬੰਧ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

(1) ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦਾ ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਤਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਭਰਮਜਾਲ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣਿਆ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਯਜੁਰਵੇਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਨੂ ਤੱਕ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹਿੰਦੂ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੇ ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਚਾਰਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ, ਬਿਨਾਂ ਚਾਰਜ ਦੇ ਵੀ, ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂਸਫਰ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਪਰ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) ਧਾਰਾ 14(1) ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਹੀਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(3) ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਸਰ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੋ ਜਾਵੇ।

(4) ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉਹਨਾਂ ਯੰਤਰਾਂ, ਫੈਸਲਿਆਂ, ਇਨਾਮਾਂ, ਤੋਹਫਿਆਂ ਆਦਿ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਯੰਤਰਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਪਛਾਣ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਂ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਧਾਰਥੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14(1) ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਯੰਤਰ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਵੰਡ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਵਾ ਜਿਸ ਦਾ ਔਰਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ

ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਤ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿੱਚ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਯੰਤਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(5) "ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਾਜਨ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ", "ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ" "ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਬਕਾਏ" ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸਪੱ□ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ. 14(1) ਨੂੰ ਸਪੱ□ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਸ.(2) ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱ□ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬ-ਸ.(2) ਦੇ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਸਪੱ□ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(6) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਵਿਸਥਾਰ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਾਲਕ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਅਸਲ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਫੈਸਲੇ ਅਧੀਨ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਧੀਨ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ. 14(1) ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ।

(7) ਸ. 4(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਸੀਮਿਤ ਸੰਪਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਸ.14(1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਹਸਤਾਂਤਰਣੀ ਉੱਤੇ ਲਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੀਮਾਂਕਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

30. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂ ਪੈਰਾ 4 ਹੈ ਜੋ ਰਾਏ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਲੇਖ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੱਕ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14(1) ਦਾ ਉਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

31. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 14(1) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਹਿੱਤ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਅਰਜਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਰੱਖੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆ ਸਕੇ ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸਮੇਤ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਹੇਠ ਵਾਰਸਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਟਿਕਾਊ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜੇ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵਸੀਅਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

32. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਸੀਅਤਕਰਤਾ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਆਮਦਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਿਕਰਤਾ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

33. ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਈਮਾਨਦਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੀ ਧੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼ੱਕੀ ਫੈਸਲਾ ਮੰਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਹਿੱਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਹਿਲੂ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਹਾਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਚੱਲਣ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਵਿਕਰਤਾ ਰਾਮ ਦੇਵੀ ਖਿਲਾਫ ਵਿਚੋਲਣਸ਼ੀਲ ਕਾਰਕ ਸਨ।

34. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਦੇਵੀ17 ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਗਲਤ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦਰਅਸਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 1.10.1935 ਸੀ, ਇੱਕ 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਜੋ ਵੱਖਰਾ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਹੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੁਪੁੜੀ ਪਰਧਾ ਸਾਰਥੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕੋਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕ

ਨਿਸਕਰਸ਼:

35. ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ ਦੇ ਚੁਕਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 13.8.2009 ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 7.10.2010 ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ
ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਦੀਪਕ ਪਾਨਵਾਰ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate